

studánky ve Vnoři

NRPS: 706

2 pramen Trhlina

50°8'12.39"N, 14°35'11.78"E

Kdysi to byl silný vývěr vody ze skalní pukliny, široké 13 cm. Ta se záhy rozšiřovala v prostornou jeskyni cca 1,2 m širokou, 4 m vysokou a stejně tak hlubokou. Před několika desetiletími se však zřítíl strop jeskyně a vyústění pramene nabylo současnou podobu. Pramen je prakticky na dohled od naučné stezky a žluté turistické značky. Podle jiných pramenů se nazývá „V Oboře“ nebo „Pod Hradištěm“.

3 studánka Pod křížkem

50°8'35.79"N, 14°34'52.73"E

NRPS: 711

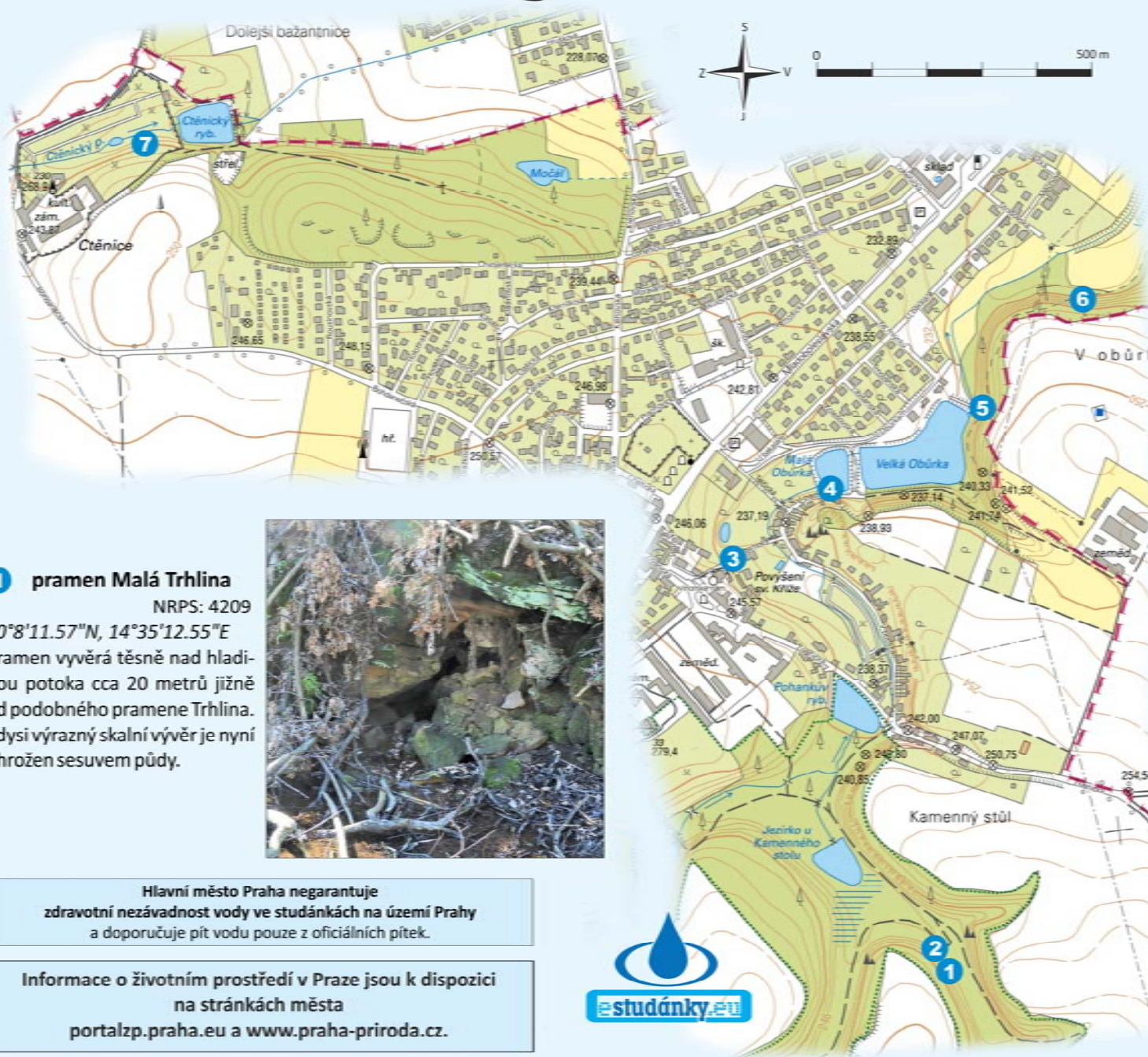
Nepřehlédnutelná pod povrchem zapažená prastará studánka u domu č. 17, křížek nad studnou datován rokem 1800. Obyvatelé Vnoře se starají, ale... V některých pramenech je studánka nazývána „Vinořská“.

4 studánka Gotická

NRPS: 707
50°8'39.44"N, 14°35'1.72"E

Krásná kamenná stavbička pod silnicí, vede k ní cestička se zábradlím (ještě v polovině 80. let minulého století byla studánka využívána obyvateli okolních domů). V současné době je studánka zdánlivě bezvodá. Pramen se posunul a volně vtéká těsně pod hladinu rybníka o cca 3 metry směrem na východ.

1 pramen Malá Trhlina

NRPS: 4209

50°8'11.57"N, 14°35'12.55"E

Pramen vyvěrá těsně nad hladinou potoka cca 20 metrů jižně od podobného pramene Trhlina. Kdysi výrazný skalní vývěr je nyní ohrožen sesuvem půdy.

Hlavní město Praha negarantuje zdravotní nezávadnost vody ve studánkách na území Prahy a doporučuje pít vodu pouze z oficiálních píték.

Informace o životním prostředí v Praze jsou k dispozici na stránkách města portalzp.praha.eu a www.praha-priroda.cz.

5 studánka Nad stavidlem

NRPS: 708

50°8'44.29"N, 14°35'15.26"E

Nepřehlédnutelný stabilní pramen těsně u stavidla rybníku Velká Obůrka. V některé literatuře se objevuje mylný údaj o vzniku kolem roku 1741. Občas se uvádí i název „Pod hrází“ či „V Obůrkách“.

6 pramen Dolní

NRPS: 709

50°8'51.11"N, 14°35'23.59"E

Velmi nenápadný pramínek cca 5 metrů pod cestou s červenou turistickou značkou v malé prohlubni. Naštěstí je patrný stabilní odtok vody.

7 studánka Ctěnická

NRPS: 2252

50°8'59.97"N, 14°33'59.33"E

Studánka je umístěna v zámeckém parku (přístupný každý den od 8 do 20 hodin). Od celkové úpravy v roce 2003 studánka postupně pustne – nutně by potřebovala zastřešit, vyčistit (hloubka cca 0,75m, pak bahno).

Přímo v JV zdi Ctěnického zámku je v pískovci vytesána ještě jedna mohutná studna (možná však jen jímka na vodu?), ale hladi-na je cca 3 metry pod úrovní terénu, takže zde není uvedena. Za zhlédnutí však určitě stojí.

Vinoř

Jižně od Vinoře se nachází přírodní rezervace Vinořský park (v první polovině 18. století jej založili Chotkové). Na park navazovala obora s několika alejemi, později byl celý areál propojen s bažantnicí u Satalic a dalšími krajinnými prvky v okolí. Ve druhé polovině 19. století byly park i přilehlá část obory upraveny v přírodně krajinářském stylu, celkový ráz barokní kompozice však zůstal v mnoha rysech zachován.

Areál se rozkládá v několika vlhkých k severu se sbíhajících skalnatých roklích. Zatímco veřejnosti nepřístupná část bezprostředně pod zámek je dodnes udržována, většina lučních partií v údolí Vinořského potoka přirozeně zarůstá náletovými dřevinami a na doby parku poukazují jen mohutné, kdysi solitérní stromy a několik kamenných mostků.

V odlehlejších částech roklí najdeme hodnotné lesní porosty s převahou lípy, javoru mléče a jasanu, s mnoha starými duby. Dna roklí vyplňují převážně mokřady a prameniště porostlé olší lepkavou. Pozoruhodné jsou dva silné puklinové prameny na severním úpatí Hradiště (zbudováno patrně v 11. až 12. století). Pestrou mozaiku doplňují tři rybníky a četné výchozy křídových pískovců. Rostlinná společenstva území jsou dnes vesměs druhotná. Nově vzniklý les je olšovo-jasanový luh a právě zdejší zamokřená centrální část parku je přírodovědecky nejcennější. Žijí zde mnohé druhy zejména hmyzu, ptactva, obojživelníků a plazů, včetně ohrožených a silně ohrožených druhů (např. čolek obecný, slepýš křehký, ropucha obecná, užovka obojková a další).

Území ale sužuje také řada problémů. Jedním z největších je množství živin, které jsou do roklí splachovány z okolních silně hnojených polí. Díky těmto živinám dominují v některých partiích nitrofilní společenstva s kopřivou dvoudomou v bylinném a bezem černým v keřovém patře.

Území je významné tím, že jde o jednu z nemnoha lesních ploch v severovýchodní části Prahy.

Většina informací byla čerpána z Národního registru pramenů a studánek (www.estudanky.eu, v textu označeno NRPS).

Tiskovina je realizována za finanční podpory Hlavního města Prahy.

Vydali Mladí ochránci přírody, z.s. (www.emop.cz), © Michal Kulík v rámci projektu ekoporadnypraha.cz v roce 2019.

ISBN 978-80-87221-28-0

studánky a prameny v Praze

Vinoř